

IVAN GUŠIĆ (1938. – 2024.)

U Zagrebu je dana 10. srpnja 2024. godine preminuo akademik Ivan Gušić, istaknuti redoviti član Razreda za prirodne znanosti Hrvatske Akademije znanosti i umjetnosti.

Akademik Ivan Gušić, rodio se 17. studenoga 1938. godine u Zagrebu. Maturirao je u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, a diplomirao, magistrirao i doktorirao geologiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Na Geološkom odsjeku tog fakulteta izabran je 1963. godine za asistenta, 1972. za docenta, a 1977. za izvanrednog profesora. Razdoblje 1977. – 1980. proveo je u Njemačkoj kao stipendist Zaklade *Alexander-von-Humboldt*, a od 1981. do 1985. bio je zaposlen kao „aussenplanmässiger Wissenschaftler” na Institutu za geologiju i paleontologiju Sveučilišta u Münsteru. U Zagreb se vratio 1985. godine i zaposlio u Institutu za geološka istraživanja, a 1990. godine kao redoviti profesor vratio se na Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, gdje je ostao do mirovine 2007. godine. Bio je dekan Fakulteta od 1998. do 2001. Od 2009. godine bio je *professor emeritus* Sveučilišta u Zagrebu.

Njegov glavni istraživački interes bila je stratigrafija mezozoika Jadranske karbonatne platforme (AdCP). Usklađujući događaje na AdCP-u s globalnim eustatičkim i geotektonskim događajima, kao i drugim peri-mediteranskim karbonatnim platformama, zajedno s Vladimirom Jelaskom uspostavili su tzv. „događajnu stratigrafiju” AdCP-a, koja je kasnije postala poznata kao „Brački model”.

Na početku svoje bogate znanstvene karijere, kao mikropalentolog, proučavao je taksonomiju, paleoekologiju i biostratigrafiju velikih bentičkih foraminifera i vapnenačkih algi (Dasycladales), pri čemu je opisao više novih taksona koji su se pokazali. pouzdanim proizvodnim fosilima ne samo za AdCP, već i za šire područje Tethysa. Ivan Gušić je (sam i/ili s koautorima) objavio više od 80 članaka u domaćim i međunarodnim recenziranim znanstvenim časopisima.

Od kraja 1990-ih godina Ivan Gušić je bio član tzv. *Neandertalskog konzorcija*, kojeg vodi dopisni član naše Akademije i nobelovac Svante Pääbo iz Leipziga, za koji je osigurao pristup neandertalskim kostima iz špilje Vindija, što se pokazalo kritičnim u rekonstrukciji

Ivan Gušić

neandertalske DNA. Rezultati tog velikog istraživanja objavljeni su i još se objavljuju u časopisima poput *Nature*, *Science*, *Cell* i drugim prestižnim časopisima i dosad su citirani više od 5000 puta.

Uz to, Gušić se posvetio objavljivanju znanstveno-popularnih članaka i knjiga kojima je promicao evoluciju (i teoriju evolucije) i razotkrivao znanstvenu neutemeljenost kreacionizma i inteligentnog dizajna, što je u današnjoj Hrvatskoj, nažalost, jako potrebno. Navodimo samo naslov knjige tiskane 2017. godine: *KREACIONIZAM: stari mit u novome ruhu* ili *kako se iz jedne znanstvene paradigme izrodio jedan protuznanstveni nazor*.

Akademik Ivan Gušić izabran je 1992. za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u kojoj je bio vrlo aktivan sve do svoje smrti. Bio je dugogodišnji tajnik Razreda za prirodne znanosti (2011. – 2018), član Predsjedništva Akademije (2004. – 2010.), predsjednik Nacionalnog odbora INQUA (2008. – 2014.), Znanstvenog vijeća za daljinska istraživanja (2006. – 2009.), a smrt ga je zatekla kao dugogodišnjeg voditelja *Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara* (od 2011.) te glavnog urednika *Glasnika HAZU* (od 2014.).

Godine 1992. nagrađen je, zajedno s Vladimirom Jelaskom, nagradom *Ruder Bošković*. Godine 2012. dobio je Državnu nagradu za životno djelo iz prirodnih znanosti, a godine 2019. izabran je i za dopisnog člana *Slovenske akademije znanosti in umetnosti*. Tako se pridružio nekolicini hrvatskih geologa koji su također bili članovi SAZU; Marijanu Salopeku, Vandi Kochansky Devidé i Milanu Heraku.

Smrću akademika Ivana Gušića Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i njen Razred za prirodne znanosti ostali su bez svoga zaslužnog člana, vrsnog geologa i paleontologa te dobronamjernog kolege i prijatelja kojeg će se sjećati s iznimnim poštovanjem.

Mladen Juračić

